

SYLABUS STUDIJNÍHO SOUSTŘEDĚNÍ 28. 10.-1. 11. 2006

LJBcB11 Kurzorická četba (FRVŠ 1893/F5b)

1. skupina: četba Caesara (*Commentarii de bello Gallico*) a Sallustia (*Catilinae coniuratio*)

1. den: uvedení do problematiky překladu antického textu, seznámení s jednotlivými edicemi a typy slovníků; gramatický rozbor

C. IVLI CAESARIS BELLUM GALLICUM, I 1, 2, 7, 8, 12

Výše uvedené kapitoly byly vybrány zejména proto, že vhodně ilustrují obsahovou koncepci celého díla a uvádějí vlastní příčiny a okolnosti popisované války.

2. den: práce s dostupnými komentáři, podrobnější stylistický rozbor textu

C. IVLI CAESARIS BELLUM GALLICUM, I 49-51; IV 17; VI 25-28

Vybrané kapitoly nejsou po obsahové stránce vždy zcela jednoznačné. Je proto vhodné věnovat větší pozornost komentářům.

3. den: srovnání dostupných překladů, charakteristika autorova stylu

C. IVLI CAESARIS BELLUM GALLICUM, I 33, 20, 40-41; C. SALLVSTI CRISPI CATILINAE CONIURATIO 5, 15

Jmenované kapitoly dobře vystihují Caesarův vypravěčský záměr a stylistický postup. Vybrané kapitoly z díla Sallustiova pak ve srovnání s Caesarem dokumentují vývoj římské historické prózy a současně vypovídají o rozdílném chápání dějin u obou autorů.

4. den: terminologický registr Caesarovy tvorby – odborné termíny (vojenství)

C. IVLI CAESARIS BELLUM GALLICUM, I 24-26; IV 24-27, 33

Uvedené pasáže obsahují detailní popisy různých bitev a bojových zvyků jednotlivých národů.

5. den: interpretace textu s ohledem na kulturní kontext, v němž dílo vznikalo

C. IVLI CAESARIS BELLUM GALLICUM, IV 1, 2; VI 13, 14, 16, 17, 19, 21

Dané kapitoly byly vybrány, neboť vystihují odlišné kulturní zvyklosti různých kmenů. Nabízejí nám tak možnost srovnat svět antický s moderním životním způsobem.

SYLABUS STUDIJNÍHO SOUSTŘEDĚNÍ 28. 10.-1. 11. 2006

LJBcB11 Kurzorická četba (FRVŠ 1893/F5b)

2. skupina: četba Cicerona

1. den: uvedení do problematiky překladu antického textu, seznámení s jednotlivými edicemi a typy slovníků; gramatický rozbor

M. TVLLI CICERONIS IN L. CATILINAM PRIMA ORATIO

Úvodní seznámení s Ciceronovým jazykem a stylem. Rozlišení jazyka rétora a filozofa. Typy vedlejších vět a způsob jejich vzájemného zapojení. Části řeči.

Jako příklad složité rekonstrukce původního textu budou představena geneze edice jen částečně dochovaného díla DE RE PUBLICA.

2. den: práce s dostupnými komentáři, podrobnější rozbor textu

M. TVLLI CICERONIS TUSCULANAE DISPUTATIONES (1,1-4; 1,5-6; 1,42-49)

Skladba periody, způsob její analýzy. Sledování závislostí VV a jim odpovídajících modů a časů.

3. den: srovnání dostupných překladů, charakteristika autorova stylu

M. TVLLI CICERONIS PRO A. LICINIO ARCHIA POETA ORATIO (text bude průběžně srovnáván s již interpretovanou 1. řečí proti Catilinovi).

Ciceronovo využívání různých stylů (genera dicendi). Naplňování zásady: movere / docere / delectare. Zvukomalba, rytmus řeči, tropy a figury.

4. den: filozofická terminologie Cicerona – odborné termíny (filozofie)

M. TVLLI CICERONIS TUSCULANAE DISPUTATIONES (1,1; 1,7: axioma = pronuntiatum; 1,8-9: animus / anima; 1,10: harmonia, entelechia = continuata et perenna motio; 1,23-25; 1,41)

Způsob argumentace, způsob definice pojmů.

5. den: interpretace textu s ohledem na kulturní kontext, v němž dílo vznikalo

M. TVLLI CICERONIS CATO MAIOR DE SENECTUTE

Typické římské hodnoty, úcta ke stáří, úcta k předkům, smysl pro povinnost, moralizování. Srovnání antické morální doktríny s moderním životním způsobem.

SYLABUS STUDIJNÍHO SOUSTŘEDĚNÍ 28. 10.-1. 11. 2006

LJBcB11 Kurzorická četba (FRVŠ 1893/F5b)

3. skupina: četba Livia

1. den: uvedení do problematiky překladu antického textu, seznámení s jednotlivými edicemi a typy slovníků; gramatický rozbor

TITI LIVII AB URBE CONDITA, I 4-7

Seznámení s osobností Tita Livia, základní seznámení s jeho jazykem a stylem. Poukázání na různé způsoby vydávání antických textů (vydání nekritická, kritická, komentovaná, bilingvní). Ukázka kritického aparátu a práce s ním.

2. den: práce s dostupnými komentáři, podrobnější rozbor textu

TITI LIVII AB URBE CONDITA, I 8-12

Důkladná analýza vět, sledování slovesných tvarů ve vedlejších větách. Představení dostupných komentářů k Titu Liviovi (poukázat na to, že existují různé typy komentářů, podle toho, kdo má být cílovým čtenářem a jak hluboko má proniknout k textu, je rozdíl mezi komentovaným vydáním latinským a komentovaným překladem).

3. den: srovnání dostupných překladů, charakteristika autorova stylu

TITI LIVII AB URBE CONDITA, I 13-18

Důkladnější poučení o jazykových a stylistických zvláštностech autora, dohledávání těchto jevů i v textech již přečtených.

4. den: slovní zásoba Livia – odborné termíny (přírodopisná terminologie, vojenské pojmy)

TITI LIVII AB URBE CONDITA, XXI 7-8; XXI 35-37

Vyhledávání všech pojmů, které se týkají přírody, jejich rozřídění do tematických skupin, rozlišování mezi synonymy a slovy s podobným významem (v daných pasážích se jedná především o slova týkající se nerostů a vody v různých skupenstvích). Hledání dalších (přenesených) významů těchto slov v různých slovnících. Problémy s překladem přírodovědných pojmů do dnešních jazyků. Podle časových možností krátké seznámení s vojenskou terminologií.

5. den: interpretace textu s ohledem na kulturní kontext, v němž dílo vznikalo

TITI LIVII AB URBE CONDITA, I 19; I 24-26

Lunární kalendář a nastínění jeho vývoje až do gregoriánské reformy, stanovení úředních a neúředních dnů u soudu, různé způsoby trestů za zločiny, antické symboly a rituály: symbolika otevřených a zavřených dveří Ianova chrámu, uzavírání smluv (v primitivnější společnosti ústní, ve vyspělejší písemné, záruky ústních a písemných smluv), oběti zemřelým a jejich význam, pohřbívání u Římanů, svlékání zbroje poraženého nepřítele, rozpuštěné vlasy jako výraz smutku (symbolický význam vlasů – jejich rvaní, zahalování, stříhání...)

SYLABUS STUDIJNÍHO SOUSTŘEDĚNÍ 28. 10.-1. 11. 2006

LJBcB11 Kurzorická četba (FRVŠ 1893/F5b)

4. skupina: četba Vergilia

1. den: uvedení do problematiky překladu antického textu, seznámení s jednotlivými edicemi a typy slovníků; gramatický rozbor

P. VERGILI MARONIS ECLOGA X

Dopoledne: Úvodní seznámení s Vergiliovým metaforickým jazykem a stylem.

Charakteristika vázané řeči.

P. VERGILI MARONIS AENEIS, I 1-49

Stručná charakteristika Aeneidy (autor, okolnosti vzniku, děj) a její textové tradice. Seznámení s různými typy vydání díla a jejich užíváním. Morfologické zvláštnosti Vergiliova jazyka. Proemium – jeho funkce a vztah k celku díla, exordiální topika.

2. den: práce s komentáři, podrobnější rozbor textu

P. VERGILI MARONIS AENEIS, I 372-401; II 768-789; IV 554-584

Seznámení s dostupnými komentáři Aeneidy: Titus Claudius Donatus, Servius, středověké accessus, moderní komentáře. Hlubší rozbor textu: nejčastější rétorické figury a tropy, působení rytmické a zvukové podoby verše.

3. den: srovnání dostupných překladů, charakteristika autorova stylu

P. VERGILI MARONIS AENEIS, VI 42-101; VI 102-155

Srovnání překladu Aeneidy z pera K. Vinařického a O. Vaňorného, problematika překladu latinského hexametru do češtiny, pokus o vlastní překlad hexametrem. Podrobnější charakteristika autorova stylu: vlivy starší poezie, způsoby spojování slov ve verši, specifické rysy Vergiliovy básnické dikce.

4. den: slovní zásoba Vergilia – odborné termíny (kult, výrazy pro charakteristiku hrdiny)

P. VERGILI MARONIS AENEIS, IV 474-503; IV 585-665

Vyhledávání a charakteristika termínů z oblasti kultu a náboženství Římanů, sledování vývoje jejich významu. Stálé atributy jednotlivých postav (portrétování), zvláště na příkladu Aenea a Dídóny.

5. den: interpretace textu s ohledem na kulturní kontext, v němž dílo vznikalo

P. VERGILI MARONIS AENEIS, VI 417-439; VI 703-751

Kletby, věštění a čarodějnictví. Posmrtný život, římské představy o říši mrtvých. Popis světa ve Vergiliově vyobrazení. Role hérojské epiky v Augustově Římě.

SYLABUS STUDIJNÍHO SOUSTŘEDĚNÍ 28. 10.-1. 11. 2006

LJBcB11 Kurzorická četba (FRVŠ 1893/F5b)

4. skupina: četba magisterských textů

1. den:

T. MACCIUS PLAUTUS

2. den:

T. MACCIUS PLAUTUS

CATULLUS

3. den:

CATULLUS

CORNELII TACITI AB EXCESSU DIVI AUGUSTI I,12 (Tiberius a senát); I 40-42,1 (vzpouřené porýnské legie a Germanicus);

4. den:

CORNELII TACITI AB EXCESSU DIVI AUGUSTI XI 38; XII 1 (smrt Messaliny, vliv propuštěnců na Claudiově dvoře);

5. den:

CORNELII TACITI AB EXCESSU DIVI AUGUSTI XV 44 (požár Říma a pronásledování křesťanů), XV 62-63 (Senekova smrt)